

Abonamente:
an an . 780 Lei
an . 890 Lei
an . 195 Lei

Lei ex.

Tribuna Nouă

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineață

REDACȚIA SI
ADMINISTRAȚIA :
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”
Nr.ul Telefonului 357.

INSERTII
se primește după tarif în
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

3 Lei ex.

NOTE

Aventurile unui indian polonez

Arad, 4 iunie

Ziarul „Gazeta Poranna” din Lwow a publicat nu demult o captivantă descriere a întâmpărtilor „Indianului polonez”, a cărui viață amintește acțiunea unui roman de aventuri sau film.

Acum 30 de ani, o tânără învățătoare din Poznań părăsi Europa pentru a se stabili lângă fratele ei care trăia în Statele-Unite în apropiere de granița Mexicului. Dar chiar în timpul când Tânără fățu soția fermă fratelui ei, alii purtau răboiu cu piele roșii și toți locuitorii trebuiau să fie mereu cu armele în mână. Într-o zi însă, fermă lui Laskovski, acesta era numele familiei, fu invadată de indieni, toți alii fură uciși și numai Tânără Lasovska scăpa cu viață; ea fu luată ca ostactică de către șeful indienilor, care mai apoi se însură cu ea. După un an ea născu un băiat, care fu botexat Jan. Ea îl crescu în vîvă (colibă) și îl învăță să cantece și să rugăciuni poloneze. Aceasta dură până ce băiatul ajunge la vîrstă de 5 ani. Din acest timp el se crescute de către bărbății tribului; seara însă stătea lângă mama lui și într-o limbă curiosă și necunoscută, poloneză, spuneau amândoi tatăl nostru. Astfel crește până la 10 ani.

Cunoștea deacum la perfeție arta răboiului și a vânătoarei și se distingea de tovarășii săi prin agerimea minții și un curaj neobișnuit. Pe măca sa o indumnează.

Dar într-o zi viața tribului suferă o profundă schimbare. În timpul conflictului dintre Statele-Unite și Mexic, armatele americane ocupăren tribul și o luptă pe viață și pe moarte începe. Dar tehnica militară a albilor era cu mult superioră și indienii fură distruiți. Când șeful acestora văzu că iubita sa soție va cădea în mâna dușmanilor, alergă repede în spate vîvă, imbrățișă pentru ultima oară pe „blonda Mise” și cu un cușit îi străpunge înimă. Tânărul Jean fu mortor la această scenă; în culmea de speranță, el alergă după tatăl și șeful său și cu o securie îl sfârșimă peasă...

Băiatul fu lăsat prizonier și dus în captivitate încă 4 ani trecută. În acest timp ziarele americane făcău cunoscută publicului istoria lui Jan și acesta cuceră orașele, vorbind față de curioși „limba indienilor”. Nimeni nu cunoște naționalitatea băiatului și ceeace lumea lăsa drept limba indiana, nu era decât „Tatăl noastru în poloneză”.

Mai târziu emigrantul polonez, principalele Kamiński, recunoscu în Tânărul indian un compatriot; el îl lăsa cu sine să-l crească și mai târziu îl trimise în Europa. Aceasta se întâmplă în 1914, cu câteva luni înainte de Izbucnirea răboiului mondial. Cu indien, germanii nu-l păteau înrola în armata lor și îl trimiserau într-un din taberele de prizonieri. Acolo îl cunoștu autorul articolelui „Gazeta Poranna” și acesta descrie cum „indianul” fascina pe tovarășii săi cu descrierea naturii și a vieții sale; lucruri care nouă oamenilor civilizații sunt inchise cu 17 bariere.

„L-am cunoscut pe Moscicki în 1892. Adesea în călătoriile mele de exil am fost oaspetele său, iar casa sa, în tinerete, mi-a înținut loc până la un punct, de casă părințescă, cu atât mai mult cu căt Moscicki a fost crescut în aceleași condiții ca și mine. Când m'am hotărât să nu primească președinția republicei, m'am gândit la bărbății de mare cultură, cu un desăvârșit sentiment al onoarei, care n'ar putea suporta o umilință, și am ales pe Moscicki, și m'am oprit la Moscicki, tehnician desăvârșit, căci, după părere mea, Polonia are nevoie mai presus de toate de un tehnician, care să poată repara mecanismul imensei misiuni admisibile”.

Varsavia. — Rataj, marșalul Dietei, primește mereu depesă din toată țara, cerând revizuirea Constituției și dizolvarea Parlamentului. Se crede că prima sarcină a guvernului va fi să modifice Constituția.

Varsavia. — După prestarea jurământului nouului președinte al Republicei, în sedința de Vineri a Adunării Naționale, guvernul Bartel va demisiona. Se crede că tot Bartel va fi înșecat să formeze nouă guvern, care va cuprinde în cea mai mare parte membrii ministerului actual. Este de sănătate că mareșalul Pilsudski va păstra ministerul de răboiu.

Divergențe la conferința de zarmării

Geneva. — Comitetul militar instituit de comisarul pregătitor de a dezarmări a aprobat tăza franceză, apropiinția de Mica Înțegere, Italia și Japonia, considerând că sunt imitabile numai efectivele înregimentate în timp de pace, cu excluderea rezervelor. Germania, Anglia și Statele Unite s-au abținut de la vot, aceste țări cerând ca limitarea să înglobeze toate efectivele din timp de pace, mobilitatea sau mobilizabilitatea.

După sfârșitul răboiului, Jan luă parte activă la luptele cu nemții și cu bolșevicii, cărora le cauza însemnate pierderi prin iuteala și curajul său sălbatic.

Atât el trăiește ca colonist militar la Baranovici lângă granița sudică a Poloniei.

Evenimentele din Portugalia

Lisabona. — În urma demisiiei președintelui republicei, guvernul provizoriu va suumi funcțiunile acestuia. Diviziunile revoluționare concentrate în jurul Lisabonei, vor intra Miercuri dimineață în capitală.

Muncitorii în republica sovietelor

— El au o situație mai rea decât în orice altă țară. —

In lîul 1925 numărul muncitorilor fără lucru atingea în Rusia 1.200.000 oameni. În această cifră nu sunt cuprinși șomerii din categoriile pe care guvernul sovietic le exclude de la recensământ. Din cifra șomerilor nu se vede în adevărată ci înseamnă că de atunci cănd se poate determina ce fracțiune a populației muncitoare reprezintă.

La începutul anului 1925, o treime din muncitori, membri ai uniunilor profesionale din Rusia sovietică, erau fără lucru, pe cănd în Anglia proporția atingea: în Noembrie 1925, 11 la sută; în Germania 5,6 la sută; în Suedia 10 la sută. Se știe că membrii uniunilor profesionale reprezintă 92 la sută din populația muncitoare a Ruinei sovietice.

Șomajul se întinde la toate categoriile de muncitori. Dar mai ales intelectualii au rămas pe drumuri. La 1 iulie 1925, reparătarea celor fără lucru după profesioni este următoarea: intelectuali 31 la sută, industriali 26 la sută, alții muncitori 43 la sută.

Guvernul sovietic pentru a curma șomajul a introdus următoarele măsuri: regularea munciei cu ajutorul Burelor de muncă, asigurarea socială în caz de șomaj, ajutorare vărsate de uniunile profesionale, organizarea lucrărilor colective. Toate acestea n'au dus la nici un rezultat bun și șomajul continua să se întindă tot mai mult în Rusia sovietică.

Muncitorii privilegiati care au avut norocul să găsească de lucru, trebuie să trăiască în condiții extrem de grele. Salariile sunt de răs; locuințele sunt îngrijorătoare.

Așa, dacă se reduce tariful la valoarea rublei aur dinainte de răboi, iată ce se obține: în Anglia muncitorul câștigă 11 ruble și ceva pe săptămână; în Statele-Unite 32 ruble aur pe săptămână, pe cănd muncitorul rus câștigă numai 22 ruble pe lună.

Dar cea mai mare mizerie a muncitorilor reside în condițiile de locuință. După legăturile sovietice o persoană adulată are dreptul la minimum 16 anișă de suprafață. Multe grăduri servesc de locuință. Dintre anotimpul său de lucru se potrivește să aducă 3 muncitori între camere. Aproape 17% adulții

căutând spălărie în pătul, păgubașul a văzut că î-se furase, ca la un dñe de porumb.

A doua zi Petru s'a dus la Primărie, cu moș Dumitache, a făcut plângere asupra hotușului, s'a făcut cercetare la fâja locuinței, s'a dovedit vinovăția; hotul a fost arestat și după două luni, s'a judecat procesul.

Față de cele dovedite de Primăria satului și pe temeiul mărturisii lui moș Dumitache, hotul a fost osândit la două milioane de lei „smendă” (pedeapsă în basă) apoi despăgubire lui Petre cinci milioane de lei și sase luni închisoare.

Vremea care niciodată nu stă pe loc. Au trecut și cele șase luni, cătă a stat în pușcărie Buciumașu, — în care timp stăpânește în vîndut din așteri, pentru piata amenzii și pentru a despăgubi pe Gârniță.

Când s'a întors hotul din pușcărie și a aflat dea nevăstă-să cum și ce i-a vândut din avere, a scrănat numai din diuți și a tăcut.

Peste câteva zile era Dumineacă. În mijlocul satului juca hora.

Toți sătenii — bătrâni, fete și femei — erau la horă.

Între ei era și moș Dumitache cu baba lui.

Buciumașu a trecut pe acolo, l-a văzut și apoi a plecat, ară, înspre „ Valea Cocociului”.

Această vale a Cocociului, este totuși numai livezii de fân și se face ca un colac în jurul hełesteului (iacului).

Spre fundul ei, la „Podul Cocociului”

FOLIETON

Mitru Buciumașu

Există pe tăz. Judecătorie, între jandarmi, vânătă la față de mânie, Mitru Buciumașu fulgeră cu o privire plină de ură pe Dumitache, și i zice:

— Mi-o facuș, moș Dumitache!

— Păi, de, Mitru, tătă, puteam eu să juri pe sfânta cruce și să nu spui adevarul adevarat? Sunt om bătrân și m'ar fi bătut Dumuzeu...

— Si era crezi dia că n'are să te bătă?

— Eu cred că n'are dece să mă bătă, că n'am furat, ca tine, porumbul nimănui dela gura copiilor altuia...

— Bine... om vede-ți, — răspunse Buciumușu, — cu înțelepciuni multe și plecă urmat de jandarmi.

Acest Buciumașu era un om care trăia numai din boții. Își așezase casa la marginea satului, aproape în camp, lângă pădure, — ca să nu-l văză nimenei când pleacă noaptea de acasă, când vine și ce aduce cu el, din ceeace fură.

Avea tovarăși de hoție și prin alte rate, cu cari furau cai, boi și căte altele, de pe la casele omului, apoi le vindeau și împărțau banii.

Nu era om în sat, delă care Buciumașu să nu fi furat ceva.

Săzuse de mai multe ori în pușcărie și toată lumea se temea de el, că era iute la mână și înțelegea cuștiu în om, ca într-unui pui de găină.

Acum câteva luni, întăio noapte, lui moș Dumitache î se boala înăbușită: avea un junglă la inimă, de nu mai putea să se răsuflă și moșneagul să-l dusă, pe la miezul nopții, să chemă pe Radu lui Petre Gârniță, să-i deschânde băbiu de junglă.

La poarta lui Gârniță moșul să oprimă și a început să strige tare la Petru, să ia săfără să-l păzească de căni, că avea niște dulăi, de rupea omul, nu altceva.

Mare il fuse mirerea iușii, când văzu că nu se simte nici picior de câine.

Când a venit Petru săfără, cu o lampă în mână, să vadă cine e, să înțeleagă și el că nu se aud, nu se văd căni, dar a înțeleagă îndată, ce să petrecă, când se impiedică de trupurile lor acinsufolește, prin ogrădă: îi înțelegea cu moș Dumitache și cu lampă în mână, Petru să-l dusă mai întâi la grăjd, să vadă dacă nu-i au furat boii și, găsindu-i culcați la esca lor, alergă repede spre puțul de porumb. Mai înainte de a ajunge însă, un om care căuta să-și acopere față cu un sac, a tănit din puțul afara, și a sărit gardul pe la spatele pătulului, și o căruță cu cată a lăsat-o goată spre luncă satului.

Cel care a fugit, a fost Buciumașu. L'au văzut destul de bine la lumina lămpii, atât Petru cât și moș Dumitache, că toate că hoțul a vrut să-și ascundă față cu sacul.

INFORMAȚIUNI

Către cititori

Solemnitatea dela Palatul Regal

Joi la amiază a avut loc la palatul regal din Calea Victoriei, solemnitatea decorată M. S. Regelui, cu colanul ordinului „Leu Alb” al republicii cehoslovace, pe care din Masaryk, președintele republicei l-a conferit Suveranului.

Noui senatori de drept

Iasătă Curte de Casatie și Justiție, în completul lor prim-președinte G. V. Budagian, ca președinte, președintii Oscar Niculescu, D. G. Tăslăuanu, V. Mandicevski, membri și cons. G. Barca, secretar, verificând cererile noui introduse, a declarat încă cinci senatori de drept.

Nouii membri de drept ai Senatului sunt domnii: Ion I. C. Brătianu, ca fost ministru mai mult de zece ani și fost prim-ministru mai mult de patru ani; Victor Romaneanu, ca fost primpreședinte și Curții de casatie timp de mai mult de 5 ani (peste 10 ani); general Alexandru Averescu, ca fost comandant de armă, în fața inamicului; general Treian Moșoiu, pe același temelie; Paul Brătășanu, ca fost membru al Corpuriilor legiuitorice în mai mult de 10 legislaturi.

O importanță descoperire istorică la Chișinău

Iași. — D. Eugen Ionescu-Darzeu, primul președinte al tribunalului din Chișinău și apreciat publicist, a făcut o descoperire de mare importanță pentru trecutul istoric al Basarabiei.

In podul palatului de justiție d. Darzeu a găsit două spite (lăzi) și un șemantan plin de documente vechi, moldovenesti, scris în limba chirilică.

Sunt câteva mii de documente, acte, Sute, Zapis, Scrisori, o întreagă și prețioasă arhivă a Basarabiei, acrisă în limba moldovenească și slavonă, toate de interes capital pentru trecutul jării moldovenesti a Basarabiei, și pentru istoria acestei provincii.

Nouai șemandanii s-au găsit 350 acte între care și două cărți de întâiere a lui Ștefan cel Mare datând din anii 1488 și 1495 relative la niște moși de pe Nistru, cu pecetele lor la ceară și cu șurură de mătăsa.

Desemnează sănătatea și urmărește în anul scolar 1926-1927, sunt obligați să șearză și să se înscrive la acest examen.

Priilegei inscrierea lor la acest examen se va face în ziua de 14 Ianie, indicându-i să se urmărească la petiție actul de naștere și să aducă la absolvire cursul de liceu.

In aceste acte vor fi urmărite de diferență la I. latină, chiar și în cadrul vor să urmăreze secția redată.

Acționarea liceului Moise Nicoară Arad.

Vaticanul acordă un fond de 21 milioane lei pentru scoli din Blaj

50 de ani dela eliberarea Bulgariei de sub jugul turcesc

Sofia (Ceps). — Zilele acestei sărbători în întreaga Bulgaria împlinirea de 50 de ani dela proclamarea independenței și ridicarea stăngădui de revoltă contra turcilor.

Deoarece în războului din 1877 românii și rușii au zdobbit armata turcescă, proclamându-se libertatea statului bulgar, această comemorare a fost o sărbătoare a întregii națiuni. Serbările principale au început în întreaga Bulgaria în ziua de 3 Mai, continuând și în zilele următoare. Ele s-au desfășurat în mod strâns atât în capitală cât și în provincii. La aceste serbări au fost reprezentate și scene din diverse episoade ale revoltei. La toate bisericii s-a oficiat slujba religioasă, sfântindu-se te devenire pentru independență.

La întrenarea la București, mobilier

luptele principale.

Turci au introdus calendarul gregoriano

Constantinopol. — Administrația generală din Angora a hotărât schimbarea calendarului Hegirei.

Cu începere dela 1 Ianuarie 1927 în republică turcă se va introduce calendarul gregoriano.

Reducerea taxelor de export la vite și porci

A fost semnat decretul prin care se aprobată reducerea taxelor de export pentru vite cornate, porci și carne tăiată, cerută de ministerul finanțelor.

Nouile taxe vor fi următoarele, boi, bivali, vaci, tauri și bivolite lei 4000 de cap, porci 600 lei de cap, iar carne tăiată de vită și porc, lei 5 de fiecare kilogram.

În sensul dispozițiunilor jurnalului ministerul finanțelor va trimite ordine circulare punctelor vamale pentru executare.

Noul tarif va intra în vigoare pe ziua de 7 Ianue a. c.

Ploile în jud. Bihor

In satul Zogău țărani Alex. Arsene pe cind se întorcea dela câmp, a fost surprins de puhii într-o vale și înecat. În comună vaduvi lui Isac a pierit în valuri țărani S. Constantin.

In comuna Panic din județul Bihor, fetele Maria și Roza Faragău, vînd să meargă la hora satului, au incercat să treacă Crișul cu picioarele.

Din cauza ploilor din ultimele zile apele fiind mari, torrentul a luat fetele în vale. Mai mulți locuitori s-au aruncat în apă și au izbutit cu mare greutate să salveze pe Roza Faragău. Cealaltă fată s-a înecat.

Mărfurile aflate în vâmă

O mare parte din comercianții importatori au adus în țară mari cantități de mărfuri pe care nu le-au scos din vână în așteptarea noilor regim de import.

Ei au solicitat Ministerului de Finanțe reducerea magazinajului, a întepozitării și scutirea taxelor de cădere în rebut, a acestor mărfuri.

Ministerul de finanțe, cercetând situația acestora, a hotărât următoarele:

Pentru căderea mărfurilor în rebut există amendă prevăzută de legile vamale. Ministerul nu va admite scutirea completă a lor ci nu mai reducerea la o treime.

In ce privește întrepozitarea ea fiind făcută în scopul vădit de a păstra pentru o vreme mai îndelungată marfa și a retrage și vânui treptat pe măsura trebujitoare a comercianțului, nu se va admite nici o scutire.

In ce privește magazinul propriu zis, ministerul nu a admis în principiu nici o scădere deoarece, a socotit că nu este justă a admite ca comercianții care aduc mărfurile să profite îndoit; odință prin reducerea tarifului vamal și a două oară prin reducerea magazinajului.

Totuși se pare că în privința aceasta ministerul va cerceta plângerile întemeiate, acordând unele reduceri dar avându-se în vedere cantitatea și felul mărfurii.

Se intenționează scăderea reducerii pe c. f. r. pentru militari

Ministerul comunicării intenționează să scadă dela 75 la sută la 50 la sută reducerea pe c. f. r. pentru militari.

Ministerul de războli se va opune contra acestei măsuri. Chestiunea va fi discutată într-un apropiat consiliu de ministri.

Consfătuirea Inspectorilor de arme

Să înțin la ministerul de războli o confațuire a tuturor inspectorilor de arme, un reprezentant al M. St. M. și d. general și învățământului militar.

A prezidat d. general Mircea, ministru de războli. Să discută organizarea pe baze cu totul noi a liceelor militare.

Consfătuirile vor continua.

Fixarea prețurilor în restaurante din gări

In ultimul timp direcțiunea generală a căilor ferate a primit numeroase reclamații în sensul că restaurantele din gări au prețuri prea urcate, în comparație cu restaurantele similare din localitățile respective.

In consecință s-au dat ordine tuturor direcțiunilor de exploatare ca din 15 în 15 zile să verifice atât prețurile acestor restaurante cât și calitatea și cantitatea consumaționilor, condițiunile de curățenie.

Arestarea asasinului Simon Iancu

După îndelungate cercetări asasinul Simion Iancu, care și-a uicis nevasta în împrejurările cunoaște, a căzut în mâna poliției. După ce i s-a luat interogatorul, a fost prezentat parchetului.

Leopold Weisz

Renunțări în favoarea sășilor

Ziarul săesc „Siebenburghische Deutsche Tageblatt” din Sibiu anunță că, în baza învoiri electorale dintră guvern și partidul maghiar, d. I. Petrovici, ministru fără portofoliu și d. Goga, vor răsunăta întâiul la mandatul de la Brașov, al doilea la cel dela Târnava Mare, ca să se poată atribui aceste mandat. Candidații săși Friedrich Connerich și Wilhelm Binder, care altfel rămaseră săriți din Parlament.

Amânarea serviciului militar pentru studii

Ministerul de războli a aprobat ca ultim termen data de 1 August a. c., pentru tinerii cari din motive de forță majoră nu și-au complectat actele sprijinitoare cererile de amânare pentru studii.

In acest scop, se va pune în vedere tinerilor din această categorie aflată în studii în teră sau în străinătate, să înainteze prin atașații militari, prin cercurile de recrutare sau direct la minister, s. c.ț. recrutări, să se dovedă motivelor de forță majoră care îl au impeditat la depunerea lor la termen, pentru căderea definitivă să decidă, iar până la hotărîrea definitivă să se lasă în suspensie incorporarea lor.

Dacă nici până la data de 1 August 1926 tinerii nu și vor complecta actele și nu vor justifica întârzierea depunerii lor, vor fi incorporate irrevocabile pe data de 15 August, fără a mai avea dreptul la nici o amânare pe viitor.

Ministerul de războli la măsuri contra amestecului ofițerilor în politică

Ministerul de războli a dat un ordin confidențial tuturor corpurilor de trupă în legătură cu amestecul unor ofițeri în luptele politice, cu ocazia recentelor alegeri, în care își exprimă credința că n-au fost decât căzuți isolati.

Ordinul spune să se înălțe „fără mili” elementele care sănătatea de la îndatoririle pur militare. Toți comandanții corpurilor de trupă vor raporta ministerului, până la 10 iunie, rezultatul anchetei asupra tuturor ofițerilor de amestec al ofițerilor în luptele politice, pentru a se lasa măsuri disciplinare contra acestora.

Ministerul de războli va cere ofițerilor care pe timpul alegerilor au ocupat funcții administrative civile (prefecți, subprefecți, etc.), să continuă să le ocupe și în prezent, și să clarifice situația până cel mai târziu în 1 iunie.

Dacă până la această dată ei nu vor părăsi funcțiile civile vor fi înălțate din armată.

Importul rusesc de tractoare

Moscova. (Ceps). — Consiliul municii și apărării naționale a hotărât să importe din străinătate 14.000 tractoare iar fabricile indigene să producă 1.750 tractoare; aceasta în cel mai scurt timp. Tractoarele importate de comisiația agricolă vor fi împărțite fermelor sărace, care își vor putea primi acest mijloc, mări considerabil producția.

Mai târziu numărul tractoarelor va fi încă mărit.

Sportive

Inaugurarea arenii sportive „Tricolor”. Duminoacă în 6 l. c. se va inaugura arena sportivă Tricolor în Arad str. Remus (fosta Virág utca) la ora 10. În acest festival în parte notabilitățile și cluburile sportive din Arad. D. m. la ora 2 se începe matchurile și schimbarea fanionului. Matchul principal, Chinez combinat—Tricolor I. se începe la ora 6 care e urmată de ATE—Voința V. I. Gloria CFR—Tricolor I. B. și Voința V—Tricolor jun. Locuri confortabile pe prețuri moderate. În durata inaugurării și a meciurilor o muzică constantă din 40 membri va distru publicul.

Roagă onoratul sprijin a publicului.

Președinția „Tricolor”.

Viza actelor de plată pentru străinătate

Oficiul central de control al vizelor reamintește celor interesanți că dispozițiunile luate cu privire la viza pe care trebuie să poarte cambiale, cecurile, tratele, acceptele sau orice documente de plată, emise la ordin strîns, ajunse la ordin strîns și anotărate sau trasate direct din străinătate.

Toate aceste documente, trebuie să fie vizate de un oficiu de control în momentul acceptării.

Tratările directe din străinătate, trebuie să fie vizate de un oficiu de control în momentul acceptării.

Dacă văzarea tratelor „cu protest” emise din străinătate și având domiciliu de plată în ţară, se primește dela portărilă, băncile nu vor putea pune la dispoziție beneficiarii, sumele respective, decât după ce obligații vor fi obținut autorizarea cuvenită din partea oficiului.

Acceptele date în străinătate, nu vor fi valabile decât dacă sănătatea și aprobarea prealabilă a unui oficiu de control.

Băncile vor observa ca toate aceste efecte să fie vizate și timbrădate conform legii.

Desemnarea ve reamintește că: băncile nu pot primi depuneri de la un c. f. r. în străinătate, sănătatea și autorizarea prealabilă, nu pot efectua dispoziții de la un c. f. r. în străinătate.

Producția cărbunilor din Polonia scade

Varșovia. (Ceps). — În anul 1913 s-au extras în întreaga Polonia 192.487 tone cărbuni, în anul 1923, 172.024 tone, în 1924, 88.038 tone, iar în 1925 numai 61 mil. 518 tone. Anul acesta au fost extrase în luna ianuarie 7243 tone în februarie numai 6376 tone.

Chestia prohobiției alcoolului în Danemarca

Berlin. — Din Copenhaga se anunță că comisia daneză încărcată să studieze chestiunea introducerii legii de prohobiție a băuturilor spirituoase în Danemarca să pronunță contra acestei măsuri.

x Cinema. Malul Mureșului De azi începând va rula „Zigoto”, film seri hilare în cinematograful de vară. În Arad pentru prima oară!

Incepul reprezentării se face la orele 9/4 precis.

Ultima oră

Un elev fură cataloge

BUCUREȘTI. — In liceul Stefan cel Mare din Iași au fost furate cataloge de note ale cursurilor secundare. În urma cercetărilor introduce să se stabilească că acestea au fost furate de un elev din clasa a 2, care le-a distrus.

Ce se petrece în partidul național

<p

Situată recoltei mondiale

Toate piețele de cereale sunt în stagnație și nici o afacere nu e posibilă.

Bursele americane cotează, pentru grâne nouă, cu termen de livrare în luna de toamnă, cu circa 55 cents mai jos la bunele decât pentru mărfuri disponibile, ceea ce însemneză o diferență de circa 15 mil lei de vagon mai puțin decât prețul actuală.

Mai constățim, că în genere, cumpărătorii exiți să se intereseze de grâne livrabile pe 15 iunie în porturile de destinație, de teama unor scăderi și mai mari, odă cu imensele sosiri de grâne transpacifice.

Perspectivale favorabile ale nouilor recolte influențează încă „la baisse“ grâul și căruia preț, în raport cu porumbul, orzul și alte articole furagere, este înă foarte ridicat.

Față de 125 schilingi că se plătește sătăzi pentru porumb, prețul de 250 sch pentru grâu ar mai putea suporta o scădere cu 30 schilingi, revenind grâul la 200 sch. în străinătate. La acest preț lumea importatoare de grâu crede că se va ajunge în toamna apropiată.

Cu acest curs, dacă lira sterlină va scădea la o mică de 1%, ceea ce este mai mult decât probabil, înănd seamă în același epocă a toamnei trecută, lira sterlină să zase chiar sub acest curs, deși rezultatele producției noastre au fost mai puțin bune decât acele ce se prevedă acum, negresit că deținătorii vor trebui să se multumească să primească pentru produsele lor mai puțini lei, însă mult mai buni.

Jugoslavia oferă, deocamdată grâne noi de kgr. 78 cu trei la sută corpori strâine, pro August Septembrie, cif porturie Constantinopolului, cu circa 166 sch. mia de kgr. bordo Brăila. Calculat de 1000 lei lira sterlină, revine circa 83.000 lei vagonul de 10.000 kgr.

Dacă prețul în străinătate să ar scoară înădăvar sub 230 sch. săa precum il întrevede speculația bursei americane, atunci ar însemna că grânele noastre nu se vor putea valorifica cu peste 70 mil lei vagonul loco de predare.

În acest caz, ne întrebăm dacă taxa de export de 36 sch. la tonă nu este să e prămare.

Nu este exlus însă, ca situația sănătății să capete aiurea și la noi, alt aspect, și deoarece opera pericelor care amenință producția din toată lumea, nă a trece încă, trebuie să așteptăm o situație definitivă pentru ca, pe bază de cifre oficiale, să se poată avea o orientare sigură. Atunci vom putea cunoaște și valoarea cerealelor noastre pentru export.

Scăderea rapidă a devizelor a avut ca urmare încreșterea tuturor transacțiilor de cereale, de care deținătorii nu se pot decide să desfășeze cu circa 6000 lei mai puțin pe un vagon de porumb și cu circa 13.000 lei mai puțin pentru grâu. Astfel, din lipsa de activitate pentru export, exportatorii nu pot pune în vânzare devize.

Chiar dacă această criză momentană va dispărea, ne întrebăm cum se va regăsi cheamăna devizelor în campania viitoare, dacă recoltele noastre aproape realizate vor începe să fie oferite în cantități mari?

Economice.

Cauzele deprecierii cervonețului

Moscova, (Ceps). — Într-o sădimă plenară a sovietelor ținătoare nu demult la Petrograd, președintele consiliului comisarilor poporului, Rykov, că una din cele mai mari primejdii pentru dezvoltarea economiei rusești este instabilitatea cervonețului. Așa trecut să se societă că în toamna Rusiei sovietice va avea mari cantități de cereale disponibile precum și alte mărfuri. Pe această bază banca statului a acordat organelor cumpărătoare de cereale și industriei largi credite; Dar speranțele puse în recoltă bogată nu s-au împlinit. Cantitățile de cereale oferite spore vânzare au fost mult mai inferioare, celor prevăzute. Deoarece emisiunea bancilor de stat fusese mai mare decât era necesar, s-au născut temeri că cursul cervonețului să nu scăde. Baucă a hotărât imediat oprirea emisiunii și a persistat în acest timp de 3 luni. În același timp cheltuielile pentru produse industriale au fost extrem de reduse. Cercumstances conduceau cred că e nevoie să se continue încă câteva luni cu această politică de economii, dacă se urmărește înădăvar o ameliorare.

Veniturile monopolurilor statului polonez sunt în creștere

Varșovia, (Ceps). — Ministerul de finanțe a făcut o statistică asupra veniturilor monopolurilor statului polonez din care se constată că în primele 4 luni ale anului

Dacă a um, când activitatea comerțului de cereale este încă foarte redusă din lipsa de mărfuri disponibile la vânzare, nu se poate găsi numărul necesar la ce criză de numerar ne reține astăzi cănd cu vînderea producției în oboruri, gări și schele, exportatorii nu vor găsi contravînerea în leia a devizelor ce vor fi oferite pe piețele noastre.

Pentru a face posibilă valorificarea unei cantități de cel puțin un milion și jumătate de tone din cele cinci milioane la că se estimează excedentul pentru export, din producția recoltelor noi, ar trebui exportul un disponibil de cel puțin 2 miliarde de lei efectivi, menținut în permanență în avansuri și plată cerealelor cumpărate în interbelic și înă, unde producătorul mic de astăzi, nu s-a obisnuit ca deținătorul producției dinainte de război, cu sistemul de plată în cecuri.

Fără de virimentul bancar pentru plată cerealelor, comerțul de cereale nu se poate lipsi de numerar. Deosemenea în timpul campaniei viitoare, activitatea va avea de suferit de pe urma dificultăților de transport și întreținere.

Criza de numerar ar putea deveni foarte gravă, tot mai în momentul când ar putea influența în bine valută, dacă organizație în drept nu vor lua toate măsurile dictate de imprejură și de prevederile pentru a preveni și evita neajunsuri dăunătoare economiei noastre naționale.

Trebuesc găsite mijloace pentru înlesnirea circulației banului necesar exportului de cereale, prin introducerea unui sistem de compenzișe bancare cu concursul Banca Națională. De asemenea, institutul de emisie ar trebui să devină încăși, ca înainte de război, regulațorul pieței de devize prin fixarea zilnică a cursului real al schimbului.

Să putem să punem ușor în circulație bani săi securi emise în schimbă devizelor asupra etăinătății. Ele ar forma un stoc echivalent aurului care ar înlesni circulația și ar intra repede în obiceiul și uzul comerțului de cereale.

Acest sistem ne-ar scuti de o nouă inflație și ar ușura în mod lent dar sigur criza de numerar, cootrivid și la ameliorarea stării noastre valutare, poste și la stabilizarea leului nostru în noii curs potrivit intereselor economice ale ţării.

Recoltele noastre, saturate de ploi în ultimele săptămâni ale acestei luni, sunt că se poste de promisioare. Aceleasi vesti vin de pretutindini, în afară de câteva regiuni din Italie, Franța și Bulgaria de unde sosesc părgeri partiale.

Raptele, adică navete și colza, par a fi dat în acest an o producție mult inferioră cantităților recolțate în primăvara anului 1925 care a adus primele venituri producătorilor la urma prețurilor mari plătite de industria uleiurilor vegetale indigene.

Nu putem săi dacă vom avea un prisos pentru export.

Navigările au mai cedat puțin în urma imbuinătățile navigabilării vaselor prin canalul Sulină care ar trebui normalizată, mai cu seamă în epoca apropiată a marelui trafic de transporturi pe Dunăre.

—OO—

Devizele și valuta.

Radar, 4 iunie 1926

BORSA:

Zurich	Dachideres	Iachideres
Berlin . . .	122.95	122.95
Amsterdam . . .	207.65	207.50
New-York . . .	517.25	516.31
Londra . . .	2511. —	2512.50
Paris . . .	1665. —	1620. —
Milano . . .	1975. —	1955. —
Praga . . .	1529. —	1529.50

Buchete și cununicazzionale frumoase,
flori în diferite variații, în assortiment bogat cu prețuri convenabile la floraria **JANOSI, Arad, Str. Eminescu** (f. Deák Ferencz u.) No. 20-22.
Atenție! Firma Jánosi exclusiv numai în Str. Eminescu 20-22 există. Celelalte cu numele Jánosi folosesc **nume false.** (2887)

Budapestă . . .	72.30	—	72.30
Belgrad . . .	911. —	—	911.50
București . . .	221. —	—	220. —
Varșovia . . .	44.50	—	44.50
Viena . . .	73. —	—	72.95

Plecarea și sosirea trenurilor în gara Arad.

Plecarea:		Sosirea:	
Teiuș . . .	accelerat	Teiuș . . .	accelerat
Teiuș . . .	personal	Teiuș . . .	personal
Teiuș . . .	expres	Teiuș . . .	expres
Teiuș . . .	personal	Teiuș . . .	personal
—	13 ²³	—	21 ⁰⁰
Paris . . .	7.80	Timișoara . . .	1 ¹⁰
Berlin . . .	57.10	Timișoara . . .	6 ⁴⁵
Londra . . .	1178. —	Timișoara . . .	6 ⁰⁵
New-York . . .	242. —	Timișoara . . .	10 ²³
Italia . . .	9.30	Timișoara . . .	19 ¹⁵
Elveția . . .	47. —	Timișoara . . .	18 ¹²
Viena . . .	34.40	Timișoara . . .	2 ¹⁰
Praga . . .	7.10	Curtici . . .	0 ²²
Budapestă . . .	34. —	Curtici . . .	7 ⁴⁵

Valute:			
Coroata	Oferă:	Curtici	—
Napoleon . . .	900. —	Curtici . . .	expres
Elvețieni . . .	46. —	Brad . . .	personal
Mărci . . .	56. —	Brad . . .	personal
Leva . . .	170. —	Brad . . .	personal
Lire otomane . . .	128. —	Brad . . .	accelerat
Sterline . . .	1170. —	Oradea-Mare . . .	personal
Francezi . . .	7.80	Orașea-Mare . . .	mixt
Italieni . . .	9.30	Oradea-Mare . . .	accelerat
Drachme . . .	2.85	Oradea-Mare . . .	personal
Dinari . . .	4.20	Pecica . . .	mot. pers.
Dolari . . .	241. —	Pecica . . .	mixt
Marca poloneză . . .	—	Pecica . . .	mot. pers.
Coroane austriacă . . .	—34.00	Jimbolia . . .	mixt
maghiară . . .	—34.00	Jimbolia . . .	personal
cehoslovacă . . .	7.20	Jimbolia . . .	mixt
		Otlaca . . .	Otlaca*) . . .

*) La Otlaca, trenul personal către Sântana numai la trenul spre Arad are legătură.

Calea Ferată Arad-Podgoria

Valeabil dela 15 Martie

Mersul trenurilor

Trenuri de persoane		Trenuri de persoane										
2	4	6	8	10	Klm.	Arad-Ghioroc	1	3	5	7	9	Trenuri de persoane
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a